6 Φεβρουαρίου 2012

Έκθεση της ελληνικής πρεσβείας στην Μαδρίτη για τον ισπανικό κλάδο οίνου

Στην Ισπανία υπάρχουν σήμερα 5.464 οινοποιητικές επιχειρήσεις εκ των οποίων οι 4.400 είναι ιδιωτικές και οι υπόλοιπες συνεταιριστικές. Στην αγορά διατίθενται περίπου 20.000 εμπορικές επωνυμίες. Τα σημεία πωλήσεων (υπεραγορές, πολυκαταστήματα τροφίμων, εξειδικευμένα καταστήματα, λέσχες οίνου και αποθήκες) ανέρχονται στα 338.000.

Ο τομέας έχει υψηλό βαθμό συγκέντρωσης καθώς το 10% του αριθμού των επιχειρήσεων κατέχει το 70% της συνολικής παραγωγής. Στην Ισπανία υπάρχουν 69 επωνυμίες γεωγραφικής προέλευσης.

Η παραγωγή του κρασιού για την εμπορική περίοδο 2011/2012 υπολογίζεται να πλησιάσει τα 40 εκατ. εκατόλιτρα, παραπλήσιο επίπεδο παραγωγής με εκείνο της Ιταλίας που ευρίσκεται στην 2η θέση μετά την Γαλλία που κατέχει σταθερά την πρώτη θέση παγκοσμίως. Εκ της παραγωγής αυτής περίπου το 70% κατευθύνεται στην κατανάλωση. Η μεγαλύτερη οινοπαραγωγική περιοχή της Ισπανίας είναι η περιοχή της Castilla- la Mancha όπου υπάρχουν και οι μεγαλύτερες εκτάσεις αμπελώνων. Η παραγωγή αυτής για την ίδια περίοδο έφθασε τα 21 εκατ. hl. Ακολουθούν οι περιοχές της Cataluña με 3.4 εκατ. και της Rioja με 2.2 εκατ.

Το ύψος της παραγωγής του προϊόντος που εμφιαλώνεται με συγκεκριμένη εμπορική επωνυμία φθάνει τα 11 εκατ. hl. Η πλέον φημισμένη ποικιλία είναι αυτή της περιοχής της Rioja η οποία με 2.8 εκατ. κατέχει το 22.5% της συγκεκριμένης παραγωγής.

Η παραγωγή του κόκκινου οίνου είναι κυρίαρχη καταλαμβάνοντας περίπου το 53% της παραγωγής. Στην 2η θέση ευρίσκεται η παραγωγή του λευκού με 18% και στην 3η του αφρώδους με 16%.

Η κατανάλωση οίνου στην Ισπανία από την έναρξη της διεθνούς κρίσης το 2008 έχει εμφανίσει πτωτικές τάσεις. Το 2010 η συνολική κατανάλωση μειώθηκε κατά 1% έναντι του

προηγουμένου έτους ενώ η μεγαλύτερη πτώση εμφανίζεται στους χώρους εστίασης που έφθασε το 9%. Οι πωλήσεις στην εσωτερική αγορά πλησίασαν τα 11 εκατ. εκατόλιτρα αξίας 7.2 δις €. Τα στοιχεία για το 2011 αν και δεν έχουν ολοκληρωθεί δίνουν μία καλλίτερη εικόνα που πιθανόν να προαναγγέλλει την αντιστροφή των πτωτικών τάσεων.

Αντίθετα οι πωλήσεις στις υπεραγορές και τα πολυκαταστήματα εμφανίζονται μεν πτωτικές αλλά με αρκετά μικρότερα ποσοστά λόγω και των μεγαλυτέρων δυνατοτήτων που έχουν οι μεγάλες αλυσίδες τροφίμων να προβαίνουν σε τακτά χρονικά διαστήματα σε ελκυστικές προσφορές για τους πελάτες τους.

Η μείωση που παρατηρήθηκε τα τελευταία έτη οφείλεται στις αλλαγές που έχουν επέλθει στις καταναλωτικές συνήθειες των ισπανών λόγω της οικονομικής κρίσης. Κατά την διάρκεια αυτής έχει υπάρξει μείωση της δαπάνης για θαλασσινά, κρέατα, κρασί και άλλα αλκοολούχα ποτά και αύξηση στα τρόφιμα πρώτης ανάγκης. Άλλος πιο ειδικός λόγος που έχει συντελέσει στην μείωση της κατανάλωσης κρασιού (αλλά και άλλων αλκοολούχων ποτών) στους χώρους εστίασης είναι η αύξηση των ελέγχων στην κατανάλωση αλκοόλ. Επίσης στον αυξανόμενο ανταγωνισμό από την μπύρα που αποτελεί και το δημοφιλέστερο αλκοολούχο ποτό στην Ισπανία.

Γενικότερα όμως η ελκυστικότητα του κρασιού τα τελευταία τριάντα έτη έχει μειωθεί σημαντικά . Αυτό αποτυπώνεται στην μέση ετήσια κατανάλωση ανά άτομο που έχει μειωθεί στα 18 λίτρα (στοιχεία του 2010) ποσότητα που θεωρείται ιδιαίτερα χαμηλή αν την συγκρίνουμε με τις αντίστοιχες καταναλώσεις στην Γαλλία, την Ιταλία και την Πορτογαλία που είναι σχεδόν τρεις φορές υψηλότερα. Ο κυριότερος λόγος είναι ότι οι νέα γενιά έχει επιλέξει ως προτιμότερο αλκοολούχο ποτό την μπύρα θεωρώντας το κρασί ως ένα ελιτιστικό προϊόν που απευθύνεται σε κοινωνικά στρώματα μεγαλύτερης ηλικίας και με σαφώς μεγαλύτερες εισοδηματικές δυνατότητες.

Από την άλλη πλευρά η σταθερά καλή επίδοση των εξαγωγών έχει υποστηρίξει σημαντικά την εγχώρια παραγωγή η αύξηση της οποίας οφείλεται αποκλειστικά σε αυτές. Είναι χαρακτηριστικό ότι το 2010 η αξία των εξαγωγών αντιπροσώπευσε το 27% της συνολικής αξίας των πωλήσεων οίνου στην εσωτερική αγορά.

Από το 2009 η Ένωση Ισπανών οινοπαραγωγών , η Ισπανική Ομοσπονδία των ανεξαρτήτων διανομέων των μεγάλων πολυκαταστημάτων και των καταστημάτων αυτοεξυπηρέτησης και η Ισπανική Ένωση χώρων εστίασης έχουν ξεκινήσει, μεταξύ άλλων, μία διαφημιστική εκστρατεία για την ενίσχυση της κατανάλωσης του κρασιού όπου ο κύριος στόχος αποτελούν οι πληθυσμιακές κατηγορίες των νέων και των γυναικών.

Το μεγαλύτερο ποσοστό της αξίας των πωλήσεων πραγματοποιείται από τα εμπορικά σημεία πωλήσεων των τροφίμων με 39% ενώ στους χώρους εστίασης (εστιατόρια, ξενοδοχεία, εταιρείες τροφοδοσίας) το 30%, ακολουθούν τα εξειδικευμένα καταστήματα με 11% και οι κάβες με 10%.

Στην κατηγορία των 'άλλων' περιλαμβάνονται και οι πωλήσεις από τον διαδίκτυο που αν και εμφανίζονται χαμηλές (το 2011 πραγματοποιήθηκαν πωλήσεις αξίας 80 εκατ. €) εμφανίζουν πολύ ισχυρές αυξητικές τάσεις που κυμαίνονται ετησίως πέριξ του 40%. Ήδη το 40% των επιχειρήσεων του κλάδου δίνουν την δυνατότητα στους ισπανούς καταναλωτές να αγοράσουν τα προϊόντα τους ηλεκτρονικώς.

Στον τομέα του εξωτερικού εμπορίου παρατηρούμε ότι ο όγκος εξαγωγών είναι ικανοποιητικός και μικρή εισαγωγική διείσδυση. Το εμπορικό ισοζύγιο είναι ιδιαίτερα πλεονασματικό και αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό αφενός στην χαμηλή εισαγωγική διείσδυση (που αποδίδεται στις παραδοσιακές καταναλωτικές προτιμήσεις που λειτουργούν υπέρ των εγχωρίων προϊόντων) και αφετέρου στην πολύ καλή θέση που έχουν αποκτήσει τα ισπανικά εμφιαλωμένα κρασιά στις ανεπτυγμένες αγορές της Ευρώπης και της Βορείου Αμερικής όπου δεν υπάρχει έντονος ανταγωνισμός από την εγχώρια παραγωγή. Το 51% των εξαγωγών αποτελείται από κρασιά με προστατευμένες ονομασίες προέλευσης, το 20% από επιτραπέζια κρασιά και το υπόλοιπο είναι σε συσκευασία χύδην.

Οι πέντε κυριότερες χώρες που προμηθεύονται ισπανικό κρασί κατέλαβαν το 2010 το 54.2% επί του συνόλου των εξαγωγών. Αυτές κατά σειρά σπουδαιότητος είναι η Γερμανία με 16.3%, το Ην. Βασίλειο με 14.7%, οι Η.Π.Α. με 10.7%, η Γαλλία με 7% και η Ελβετία με 5.5%. Οι εξαγωγές στην Ελλάδα έφθασαν τις 702 χιλ. €.

Για το 10μηνο του 2011 ευρίσκονται στις 602 χιλ. Όσον αφορά τις άλλες χώρες η εικόνα δεν έχει διαφοροποιηθεί.

Από την άλλη πλευρά το 87% των εισαγωγών πραγματοποιούνται από την Γαλλία με μερίδιο 62.8% την Ιταλία με 27.5% και την Πορτογαλία με 9.7%. Η Ελλάδα με 191 χιλ. € κατείχε την 17η θέση. Το ελληνικό κρασί καταναλώνεται ως επί το πλείστον στα ελληνικά εστιατόρια. Πέραν αυτών η διείσδυση του στην ισπανική αγορά είναι ελάχιστη.